

หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน

พระพุทธศาสนา

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

♦ ผู้เรียบเรียง ♦

รศ. ดร.สำเนียง เลื่อนใส

ผศ. ดร.สว่างบุญ วงศ์ฟ้าเลื่อน

♦ ผู้ตรวจ ♦

รศ. ดร.วุฒินันท์ กันทะเตียน

ดร.มนตรี วีรธรรมพิพัฒน์

นายสุเวส อันตรวีรกุล

♦ บรรณาธิการ ♦

นางสาวสุชาดา วราห์พันธ์

ป.ธ.๙ (นาคหลวง), พธ.บ. (พระพุทธศาสนา),

ศศ.ม. (ภาษาสันสกฤต), Ph.D. (Sanskrit)

ป.ธ.๕, พธ.บ. (บริหารการศึกษา),

พธ.ม. (พระพุทธศาสนา), ปร.ด. (ปรัชญาและศาสนา)

ป.ธ.๙, พธ.บ. (ภาษาอังกฤษ), อ.ม. (ศาสนาเปรียบเทียบ),

พธ.ด. (พระพุทธศาสนา)

ป.ธ.๗, พธ.บ. (ปรัชญา), อ.ม. (จริยศาสตร์ศึกษา), พธ.ด. (ปรัชญา)

ป.ธ.๔, พธ.บ. (พระพุทธศาสนา), M.A. (วรรณคดีพระพุทธศาสนา),

M.A. (ภาษาศาสตร์)

กศ.บ. (สังคมศึกษา), ค.ม. (พื้นฐานการศึกษา)

จัดพิมพ์โดย บริษัท สำนักพิมพ์เอมพันธ์ จำกัด

🔄 ฝ่ายการตลาด, ฝ่ายผลิตและจัดส่ง, ฝ่ายการเงินและบัญชี :

๖๕/๑๐๕ หมู่ ๑ ซ.พระเมกการุณย์ ต.บ้านใหม่ อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี ๑๑๑๒๐

โทร. ๐ ๒๕๘๔ ๕๘๘๕, ๐ ๒๕๘๔ ๕๕๕๓, ๐ ๒๕๖๑ ๔๕๘๐-๒

โทรสาร ๐ ๒๕๖๑ ๕๕๕๓, ๐ ๒๕๘๒ ๒๓๑๓

🔄 ฝ่ายวิชาการ :

๘๗/๑๒๒ ถ.เทศบาลสงเคราะห์ แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐

โทร. ๐ ๒๕๕๔ ๔๘๑๘-๒๐, ๐ ๒๕๕๓ ๘๑๖๘-๕ โทรสาร ๐ ๒๕๘๐ ๒๕๒๓

ปีที่พิมพ์ ๒๕๖๗

พิมพ์ครั้งที่ ๑

จำนวน ๓,๐๐๐ เล่ม

ISBN : 978-616-07-2606-6

ราคา ๖๙ บาท

สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติ

ลิขสิทธิ์เป็นของบริษัท สำนักพิมพ์เอมพันธ์ จำกัด

คำนำ

หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน **พระพุทธศาสนา ๔** เล่มนี้ ได้เรียบเรียงขึ้นสำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ โดยยึดมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา
ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑
เนื้อหาในหนังสือเล่มนี้แบ่งออกเป็น ๘ หน่วยการเรียนรู้ ประกอบด้วย

- ๑. ความสำคัญของพระพุทธศาสนา
- ๒. พุทธประวัติ ประวัติดาวก ชาดก
- ๓. ศาสนิกชนตัวอย่าง
- ๔. หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา
- ๕. การสวดมนต์ แผ่เมตตา และการบริหารจัดการและเจริญปัญญา
- ๖. หน้าที่และมรรยาทชาวพุทธ
- ๗. วันสำคัญทางพระพุทธศาสนาและศาสนพิธี
- ๘. ประวัติศาสดา

หนังสือเล่มนี้มีการปรับปรุงเนื้อหาและสอดแทรกความรู้ใหม่ ๆ ให้ทันสมัยเป็นปัจจุบัน
ส่งเสริมผู้เรียนด้วยการปฏิบัติจริงผ่านกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) และลองทำดู
หนูทำได้ ซึ่งเป็นคำถามที่ใช้ทบทวนความรู้ ความเข้าใจของนักเรียนเกี่ยวกับเนื้อหาในหน่วย
การเรียนรู้

หวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสือเล่มนี้จะมีส่วนช่วยให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาแบบองค์รวม ทั้งด้าน
ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ อีกทั้งอำนวยความสะดวกต่อครูผู้สอนที่จะนำไปใช้
ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพและบรรลุเป้าหมายตามหลักสูตร

ฝ่ายวิชาการ บริษัท สำนักพิมพ์เอมพันธ์ จำกัด

โครงสร้างเนื้อหาวิชาพระพุทธศาสนา ป. ๔

- มาตรฐาน ส ๑.๑** รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือ
ศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม
เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข
- มาตรฐาน ส ๑.๒** เข้าใจ ตระหนัก และปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนา
หรือศาสนาที่ตนนับถือ

หน่วยการเรียนรู้	มฐ. ๑.๑								มฐ. ๑.๒		
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๑	๒	๓
๑. ความสำคัญของพระพุทธศาสนา	✓										
๒. พุทธประวัติ ประวัติดาวก ชาดก		✓	✓								
๓. ศาสนิกชนตัวอย่าง			✓								
๔. หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา				✓	✓		✓				
๕. การสวดมนต์ แผ่เมตตา และ การบริหารจิตและเจริญปัญญา						✓					
๖. หน้าที่และมรรยาทชาวพุทธ									✓	✓	
๗. วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา และศาสนพิธี											✓
๘. ประวัติศาสดา								✓			

แนะนำหนังสือเรียน

หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน พระพุทธศาสนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ เล่มนี้ มีองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้

● ตัวชี้วัด

สิ่งที่กำหนดให้รู้ว่าผู้เรียนควรรู้อะไร และคุณลักษณะที่พึงเกิดขึ้นตามเป้าหมายของหลักสูตร

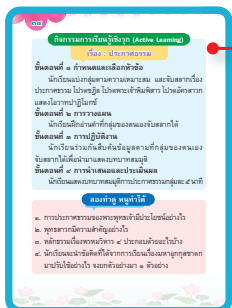
● สารการเรียนรู้

ขอบข่ายเนื้อหาสาระที่ผู้เรียนจะได้เรียนในหน่วยการเรียนรู้ต่าง ๆ

● สรุปสาระสำคัญ

การสรุปสาระสำคัญท้ายหน่วยเพื่อให้เข้าใจได้ง่าย

● กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) และลองทำดู หนูทำได้

เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ต้องการฝึกให้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง และใช้คำถามพัฒนากระบวนการคิดทบทวนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้

● คำถามนำบทเรียน

คำถามกระตุ้นให้เกิดความอยากรู้อยากเห็น โดยใช้ภาพและคำถามปลายเปิดเพื่อให้เกิดความคิด วิเคราะห์ และหาคำตอบด้วยตนเอง

● กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้

กิจกรรมร่วมคิด ร่วมทำ ย้ำทวนความรู้เพื่อกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน และเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียน

สารบัญ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑

ความสำคัญของพระพุทธศาสนา

- ๑ ความสำคัญของพระพุทธศาสนา ๒
- ๒ สรุปสาระสำคัญ ๙
- ๓ กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เรื่อง : หนูน้อยนักสะสมบุญ ๑๐
- ๔ ลองทำดู หนูทำได้ ๑๐

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒

พุทธประวัติ ประวัติสาวก ชาดก

- ๑ สรุปพุทธประวัติ ๑๒
- ๒ ประวัติสาวก ๒๓
- ๓ ชาดก ๒๗
- ๔ สรุปสาระสำคัญ ๓๒
- ๕ กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เรื่อง : ประกาศธรรม ๓๔
- ๖ ลองทำดู หนูทำได้ ๓๔

หน่วยการเรียนรู้ที่

๘

ศาสนิกชนตัวอย่าง

๓๕

- ๑ สมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก ๓๖
- ๒ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ๓๙
- ๓ สรุปสาระสำคัญ ๔๓
- ๔ กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)
เรื่อง : คุณธรรมที่ควรนำมาเป็นแบบอย่าง ๔๔
- ๕ ลองทำดู หนูทำได้ ๔๔

หน่วยการเรียนรู้ที่

๙

หลักฐานทางพระพุทธศาสนา

๔๕

- ๑ พระรัตนตรัย ๔๖
- ๒ ไตรสิกขา ๔๙
- ๓ โอวาท ๓ ๕๑
- ๔ พุทธศาสนสุภาษิต ๖๑
- ๕ การปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ ๖๕
- ๖ สรุปสาระสำคัญ ๗๐
- ๗ กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)
เรื่อง : หลักธรรมนำหัวใจ ๗๒
- ๘ ลองทำดู หนูทำได้ ๗๒

หน่วยการเรียนรู้ที่

๑๐

การสวดมนต์ แผ่เมตตา และการบริหารจัดการและเจริญปัญญา

๗๓

- ๑ สวดมนต์ไหว้พระ สรรเสริญคุณพระรัตนตรัย และแผ่เมตตา ๗๔
- ๒ การบริหารจัดการและเจริญปัญญา ๗๘
- ๓ สรุปสาระสำคัญ ๘๙
- ๔ กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)
เรื่อง : เรียนดี มีสมาธิ ๙๑
- ๕ ลองทำดู หนูทำได้ ๙๑

หน่วยการเรียนรู้ที่

๑๑

หน้าที่และมรรยาทชาวพุทธ

๙๒

- ๑ ความรู้เบื้องต้นและความสำคัญของศาสนสถาน ๙๓
- ๒ มรรยาทของศาสนิกชน ๙๕
- ๓ สรุปสาระสำคัญ ๙๘
- ๔ กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)
เรื่อง : หนูน้อยมารยาทดี ๙๙
- ๕ ลองทำดู หนูทำได้ ๙๙

หน่วยการเรียนรู้ที่

๗

วันสำคัญทางพระพุทธศาสนาและศาสนพิธี

๑๐๐

- ๑ วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา _____ ๑๐๑
- ๒ การปฏิบัติตนในศาสนพิธี _____ ๑๐๓
- ❖ สรุปสาระสำคัญ _____ ๑๑๒
- ❖ กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)
เรื่อง : กิจกรรมในวันธรรมสวนะ _____ ๑๑๔
- ❖ ลองทำดู หนูทำได้ _____ ๑๑๔

หน่วยการเรียนรู้ที่

๘

ประวัติศาสตร์

๑๑๕

- ๑ ประวัติศาสดาของศาสนาอิสลาม _____ ๑๑๖
 - ๒ ประวัติศาสดาของศาสนาคริสต์ _____ ๑๑๘
 - ❖ สรุปสาระสำคัญ _____ ๑๒๑
 - ❖ กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)
เรื่อง : อยู่ร่วมกันอย่างสันติ _____ ๑๒๒
 - ❖ ลองทำดู หนูทำได้ _____ ๑๒๒
- ❖ บรรณานุกรม _____ ๑๒๓

หน่วยการเรียนรู้ที่

๑

ความสำคัญ ของพระพุทธศาสนา

เป้าหมายการเรียนรู้ประจำหน่วยที่ ๑
เมื่อเรียนจบหน่วยนี้ นักเรียนจะมีความรู้ ความสามารถต่อไปนี้

- ❖ ส ๑.๑ ป. ๔/๑ อธิบายความสำคัญของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ในฐานะ
เป็นศูนย์รวมจิตใจของศาสนิกชน

แนวคิด

ประเทศไทยได้มีการยอมรับนับถือพระพุทธศาสนาเป็นเวลานาน และกลายเป็น
ส่วนหนึ่งในวิถีชีวิตของคนไทยผ่านขนบธรรมเนียมวัฒนธรรมและประเพณีต่าง ๆ ในฐานะ
ที่เป็นศูนย์รวมและเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจของชาวพุทธไทย

สาระการเรียนรู้

- ๑ ความสำคัญของพระพุทธศาสนา

คำถามนำบทเรียน

พระพุทธศาสนาสำคัญต่อชาวพุทธอย่างไร

๑

ความสำคัญของพระพุทธศาสนา

• ความสำคัญของพระพุทธศาสนา •

พระพุทธศาสนา เป็นศาสนาที่คนไทยส่วนใหญ่นับถือ และนับถือมานานตั้งแต่ครั้งบรรพบุรุษปู่ย่าตายาย ถ่ายทอดสู่รุ่นลูก รุ่นหลานในปัจจุบัน คำสอนในพระพุทธศาสนาได้หล่อหลอมจิตใจของคนไทยให้เป็นคนที่มีลักษณะพิเศษแตกต่างไปจากชนชาติอื่น เป็นคนที่มีเมตตา โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ใจบุญ ชอบช่วยเหลือ ยิ้มแย้มแจ่มใส อ่อนน้อมถ่อมตน เป็นต้น เป็นเสน่ห์ และสร้างความประทับใจแก่ผู้ที่ได้พบเห็น จนขนานนามว่า “เป็นดินแดนแห่งรอยยิ้ม” หรือ “สยามเมืองยิ้ม” ด้วยลักษณะนี้ พระพุทธศาสนา จึงถือว่าเป็นศูนย์รวมจิตใจของคนไทยที่เป็นพลัง สร้างสรรค์สิ่งสวยงามที่สะท้อนความเป็นไทยผ่านศาสนสถาน ศาสนวัตถุ วัฒนธรรมประเพณีต่าง ๆ กล่าวโดยสรุป ความสำคัญของพระพุทธศาสนาที่มีต่อสังคมไทย ดังนี้

๑

พระพุทธศาสนาในฐานะเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ

เครื่องยึดเหนี่ยว คือ การยึดถือเป็นที่พึ่ง มีความหมาย ๒ ประการ คือ

๑ เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจของตน คำสอนในพระพุทธศาสนาสอนให้เราพึ่งพาตนเอง โดยการปฏิบัติตนตามหลักธรรม คือ ละชั่ว ทำดี ทำจิตใจให้บริสุทธิ์ผ่องแผ้ว เชื่อมั่นในความดี ที่ทำว่าจะส่งผลให้ประสบแต่สิ่งดีในชีวิตดังคำที่ว่า “ทำดี ได้ดี”

๒ เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจของคนในสังคมให้มีความรัก ความสามัคคี เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ แบ่งปัน อยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข คำสอนสำคัญที่สร้างความสมานฉันท์ในสังคม คือ สังคหวัตถุ ๔ ได้แก่ **ทาน** คือ การให้การช่วยเหลือกัน **ปิยวาจา** คือ การพูดสนทนาต่อกันด้วยคำที่เป็นมิตร **อัตถจริยา** คือ การทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม หรือมีจิตอาสา และ **สมานัตตตา** คือ ปฏิบัติตนสม่ำเสมอโดยการทำหน้าที่ของตน ให้สมบูรณ์

การไหว้พระ
“ที่พึ่งทางใจ”

การให้ทาน
“ที่พึ่งทางสังคม”

พระพุทธศาสนาในฐานะเป็นศูนย์รวมการทำความดีและพัฒนาจิตใจ

พระพุทธศาสนามีวัดเป็นศูนย์กลาง มีความสำคัญทั้งในส่วนที่เป็นที่อยู่ของพระภิกษุสงฆ์ เป็นสถานที่ประกอบพิธีกรรมทางศาสนาของชาวพุทธในวาระโอกาสต่าง ๆ และเป็นสถานที่ทำกิจกรรมสำคัญที่เป็นเรื่องการทำทำความดีและพัฒนาจิตใจ คือ

๑ ศึกษาหลักธรรม

การศึกษาหลักธรรมทั้งในส่วนที่เป็นความรู้และส่วนที่เป็นหลักปฏิบัติ ส่วนใหญ่ชาวพุทธจะมาพบพระสงฆ์ที่วัดเพื่อปรึกษาและเรียนรู้หลักธรรมรวมถึงหลักปฏิบัติสมาธิภาวนา

๒ การฝึกสมาธิ

การฝึกสมาธิส่วนใหญ่นิยมฝึกที่วัด เพราะมีสถานที่เหมาะสม และมีพระสงฆ์เป็นผู้นำฝึกคอยให้ความรู้และแก้ปัญหาต่าง ๆ ให้

๓ การสวดมนต์

การสวดมนต์ คือ การสวดสรรเสริญคุณพระรัตนตรัย เป็นพิธีกรรมหนึ่งที่นิยมจัดขึ้นในวัดทั้งในพิธีปกติและพิธีพิเศษในวันสำคัญต่าง ๆ

พระพุทธศาสนาในฐานะเป็นสถานที่ประกอบศาสนพิธี

ศาสนพิธี คือ พิธีกรรมทางศาสนา ทุกศาสนาล้วนมีพิธีกรรมที่แตกต่างกันออกไป ศาสนพิธีเป็นการแปลงคำสอนมาสู่การปฏิบัติ เพื่อให้ศาสนิกชนได้ศึกษาเรียนรู้ทำความดีให้ตนเอง และสังคมตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ ศาสนพิธีสำคัญในพระพุทธศาสนา เช่น

๑ การทอดกฐิน

การทอดกฐินถือเป็นกาลทาน คือ การให้ทานหรือการทำบุญโดยมีกรอบเวลากำหนด คือ กำหนดช่วง ๑ เดือนหลังออกพรรษา ตั้งแต่แรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๑ ถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒ ช่วงนี้เรียกว่า “เขตกฐิน”

๒ การทอดผ้าป่า

การทอดผ้าป่าคือการทำบุญที่ชาวพุทธนิยมทำเพราะทำได้ตลอดเวลา ตามวาระโอกาสสำคัญ ๆ ของตนเอง ครอบครัว ชุมชน ส่วนหนึ่งจัดเป็นผ้าป่าประยุกต์ในการระดมรวบรวมทุนทรัพย์เพื่อทำ

สิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่น สร้างโบสถ์ วิหาร กุฏิสงฆ์ หรือเพื่อการศึกษ ที่เรียกว่า “ผ้าป่าการศึกษา” เป็นต้น

๓ การเวียนเทียน

การเวียนเทียน เป็นการทำบุญพิเศษ โดยจะจัดขึ้นเฉพาะในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา คือ วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอัฐมีบูชา และวันอาสาฬหบูชา เพื่อเป็นการรำลึกถึงคุณพระรัตนตรัย

๔ การทำบุญ

การทำบุญ คือ การทำความดีเพื่อตนเอง เช่น วันคล้ายวันเกิด วันประสบความสำเร็จ หรือวันที่ไม่สบายกาย ไม่สบายใจ หรือเพื่อคนอื่น เช่น วันสำคัญของบิดามารดา หรือบุคคลอันเป็นที่รัก ถือเป็นการแสดงความกตัญญูกตเวทิต์ต่อตนเองและบุคคลอันเป็นที่รัก

๕ พระพุทธศาสนาในฐานะเป็นแหล่งทำกิจกรรมทางสังคม

วัดถือเป็นศูนย์กลางชุมชน เป็นสาธารณสมบัติของชุมชน ชุมชนมีส่วนในการสร้างทำนุบำรุง และใช้ประโยชน์ในการประกอบกิจกรรมทางสังคมต่าง ๆ เช่น

๑ การจัดประเพณีท้องถิ่น

แต่ละท้องถิ่นมีประเพณีที่แตกต่างกันออกไป ทั้งประเพณีที่เกี่ยวข้องกับศาสนาโดยตรง และที่สัมพันธ์กับศาสนา จึงนิยมจัดกันที่วัดเพราะวัดมีความพร้อมด้านอาคารสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ และมีพระสงฆ์คอยให้คำปรึกษา

๒ การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารชุมชนและการส่งเสริมพัฒนาชุมชน

วัดนอกจากจะเป็นสถานที่ทำบุญ จัดกิจกรรมตามประเพณีท้องถิ่นแล้ว วัดยังเป็นศูนย์กลางในการจัดประชุมพบปะของชุมชนในการปรึกษาหารือหรือลงมติอย่างใดอย่างหนึ่ง และยังเป็นสถานที่ที่หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนใช้เป็นสถานที่ในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและการส่งเสริมพัฒนาชุมชน

กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ “ร่วมคิด ร่วมทำ ย้ำทวนความรู้”

ตอนที่ ๑ ร่วมคิด

ให้นักเรียนร่วมกันบอกว่า “วัดมีความสำคัญอย่างไร”

ตอนที่ ๒ ร่วมทำ

ใบงาน “แต้มสี เติมความดี”

แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น ๔ กลุ่ม กลุ่มละเท่า ๆ กัน โดยให้สืบค้นภาพที่เกี่ยวข้องตามหัวข้อที่ได้รับมอบหมาย พร้อมส่งตัวแทนออกมาบรรยายภาพ (กลุ่มละ ๓ ภาพ) ดังนี้

กลุ่มที่ ๑ พระพุทธศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ

กลุ่มที่ ๒ พระพุทธศาสนาในฐานะเป็นศูนย์รวมการทำ ความดีและการพัฒนาจิตใจ

กลุ่มที่ ๓ พระพุทธศาสนาในฐานะเป็นสถานที่ประกอบ ศาสนพิธี

กลุ่มที่ ๔ พระพุทธศาสนาในฐานะเป็นแหล่งทำกิจกรรม ทางสังคม

ตอนที่ ๓ ย้ำทวนความรู้

นักเรียนเล่ากิจกรรม และความรู้สึกร่วมจากการไปร่วม กิจกรรมงานทำบุญคนละ ๑ ข้อ

สรุปสาระสำคัญ

พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาที่คนส่วนใหญ่นับถือสืบทอดกัน มาเป็นเวลานาน อิทธิพลคำสอนได้ซึมซับฝังรากลึกลงในจิตใจ ของคนไทย กลายเป็นศูนย์รวมจิตใจ เป็นบ่อเกิดของวัฒนธรรม ประเพณี ความสำคัญของพระพุทธศาสนาในสังคมไทยมี ๔ ด้าน ประกอบด้วย

๑ ในฐานะเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ

๒ ในฐานะเป็นศูนย์รวมการทำ ความดี และพัฒนาจิตใจ

๓ ในฐานะเป็นสถานที่ประกอบศาสนพิธี

๔ ในฐานะเป็นแหล่งทำกิจกรรมทางสังคม

กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

เรื่อง : ข้อคิดจากพุทธประวัติและชาดก

ขั้นตอนที่ ๑ กำหนดและเลือกหัวข้อ

นักเรียนเลือกการทำบุญที่นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการทำบุญในวันสำคัญต่าง ๆ ๑ เรื่อง

ขั้นตอนที่ ๒ การวางแผน

นักเรียนค้นคว้า สืบค้น หรือสอบถามผู้ปกครอง เกี่ยวกับความสำคัญและประโยชน์ของการทำบุญ

ขั้นตอนที่ ๓ การปฏิบัติงาน

นักเรียนจดบันทึกการค้นคว้าหรือสอบถาม และทำแผนภาพความคิดในการมีส่วนร่วมการทำบุญพร้อมทั้งตกแต่งแผนภาพความคิดให้สวยงาม

ขั้นตอนที่ ๔ การนำเสนอและประเมินผล

นักเรียนนำเสนอแผนภาพความคิดหน้าชั้นเรียน จากนั้นร่วมกันอภิปราย แสดงความคิดเห็นและสรุปความรู้ แล้วนำแผนภาพความคิดไปติดที่ป้ายนิเทศ

ลองทำดู หนูทำได้

๑. พระพุทธศาสนาเป็นศูนย์รวมจิตใจของพุทธศาสนิกชนอย่างไร
๒. เพราะเหตุใดประเทศไทยจึงได้ชื่อว่า “สยามเมืองยิ้ม”
๓. คำสอนที่สร้างความสมานฉันท์ในสังคมคือคำสอนใด

หน่วยการเรียนรู้ที่

๒

พุทธประวัติ
ประวัติสาวก ชาดก

เป้าหมายการเรียนรู้ประจำหน่วยที่ ๒
เมื่อเรียนจบหน่วยนี้ นักเรียนจะมีความรู้ ความสามารถต่อไปนี้

- ◆ ส ๑.๑ ป. ๔/๒ สรุปพุทธประวัติตั้งแต่บรรลุนิพพานถึงประกาศธรรม หรือประวัติศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด
- ◆ ส ๑.๑ ป. ๔/๓ เห็นคุณค่าและปฏิบัติตามแบบอย่างการดำเนินชีวิต และข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่า และศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด

แนวคิด

พุทธประวัติและชาดก ต่างกล่าวถึงประวัติของพระพุทธเจ้า ต่างกันตรงที่พุทธประวัติเป็นการศึกษาประวัติและผลงานในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระพุทธเจ้า แต่ชาดกเป็นการศึกษาถึงเรื่องราวการบำเพ็ญบารมีของพระพุทธเจ้าในอดีตชาติ ส่วนประวัติสาวกนั้นเป็นเรื่องราวของพระสาวกที่มีชีวิตอยู่ร่วมสมัยกับพระพุทธองค์ ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนได้แนวทางในการดำเนินชีวิต เพื่อให้ชีวิตมีความสุขและสำเร็จตามเป้าหมายต่อไป

สาระการเรียนรู้

- ๑ สรุปพุทธประวัติ
- ๒ ประวัติสาวก
- ๓ ชาดก